

*prof. Tadeusz Bąk, PhD.
Instytut Ekonomii i Zarządzania
PWSTE Jarosław*

OPONENTSKÝ POSUDOK

na vymenúvacie konanie *doc. PhDr. Márii Šmidovej, PhD.*
za profesora v študijnom odbore 3.1.14 Sociálna práca

Doc. PhDr. Mária Šmidová, PhD. je uznávanou odborníčkou nielen v odbore sociálna práca, ale aj v pedagogike, v teológii a v rámci nej najmä v sociálnej náuke Cirkvi. Zohrala významnú úlohu pri formovaní vysokoškolského vzdelávania v odbore sociálna práca nielen na Slovensku, ale i v zahraničí.

Doc. PhDr. Mária Šmidová, PhD. vykazuje bohatú, 25 ročnú kontinuálnu pedagogickú činnosť na vysokej škole. V roku 1998 kandidátka získala titul PhD. na Fakulte ošetrovateľstva a sociálnej práce Trnavskej univerzity v Trnave v študijnom odbore verejné zdravotníctvo, v 2008 titul docentka na VŠZaSP sv. Alžbety v Bratislave v odbore sociálna práca. Pôsobí v súčasnosti ako prodekanka pre zahraničné a vonkajšie vzťahy, stratégiu a rozvoj fakulty a styk s verejnosťou na Teologickej fakulte Trnavskej univerzity v Trnave, v rokoch 2011 – 2017 bola vedúcou katedry náuky o rodine na Teologickej fakulte Trnavskej univerzity. V rokoch 2004 – 2011 pôsobila ako VŠ pedagóg na Vysokej škole zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave. V tomto kontexte oceňujem aj pôsobenie doc. Šmidovej na zahraničných vysokých školách: 2017 – doteraz hosťujúci profesor Uniwersytet kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Wydział Nauk Pedagogicznych UMK w Toruniu oraz Instytutu Papieża Jana Pawła w Warszawie (Counseling).

Inauguranta počas pôsobenia na viacerých vysokých školách viedla semináre a prednášky z predmetov: Základy pedagogiky, Špeciálna liečebná pedagogika, Sociálna práca so zdravotne postihnutými, Sociálna práca s mentálne postihnutými a viacnásobne postihnutými, Teória sociálnej práce, Metódy sociálnej práce, Sociálna práca so zdravotne postihnutými, Sprevádzanie (counseling) v starostlivosti o seniorov a dlhodobo chorých, Sociálna náuka Cirkvi, Rodina a medzigeneračné vzťahy, Psychológia manželstva a rodiny, Manželské a rodinné poradenstvo. Viedla vyše 35 bakalárskych a diplomových prác, zúčastnila sa na výchove 3 doktorandov. Uchádzačka publikovala 2 vysokoškolské učebnice a 1 skripta:

Counseling v pomoci rodinám : nová metoda v sociální práci - counseling - v pomoci rodinám so špecifickými potrebami / Mária Šmidová, Katarína Slezáková ; [vedeckí recenzenti: Mária Davideková, Patrícia Dobříková]. - 1. vyd. - Trnava : Dobrá kniha, 2016. - 126 s., [4,6 AH]. - ISBN 978-80-8191-021-0.

Sociálna práca s osobami so zdravotným postihnutím [elektronický zdroj] / Mária Šmidová ; [rec. Mária Dávideková, Patricia Dobříková]. - 1. vyd. - Trnava : Dobrá kniha, 2012. - 1 CD-ROM, [223 s.]. - ISBN 978-80-7141-769-9.

Prístup k deťom s telesným postihnutím / Mária Šmidová. - 1. vyd. - Trnava : Trnavská univerzita Fakulta zdravotníctva a sociálnej práce, 2005. - 98 s. - ISBN 80-88908-19-1.

Doc. PhDr. Mária Šmidová, PhD. svoju bádateľskú pozornosť, v prednáškovej prezentácii, ale aj vo výskume venuje problematike sociálnej podpory marginalizovaných skupín so zameraním na nasledovné cieľové skupiny: občania s ťažkým zdravotným postihnutím, občania s nepriaznivým zdravotným stavom, seniori, občania v nepriaznivej sociálnej situácii, deti, plnoleté osoby, rodiny, komunity ohrozené sociálnym vylúčením, vylúčené alebo marginalizované, rizikové skupiny detí a mládeže, mladiství bez ukončenia povinnej školskej dochádzky. V súčasnosti sa sociálna exklúzia prejavuje ako dominantná koncepcia v diskusiách najmä v spojitosti s chudobou a bojom proti tomuto nepriaznivému javu. Otázka sociálnej exklúzie a súvisiacich konceptov ako napríklad chudoba, nezamestnanosť, sociálna inklúzia patria dnes medzi komplikované multidisciplinárne otázky, na ktoré nenachádzame tak zreteľné odpovede. Obsahovo je možné členiť vedecko - výskumnú činnosť uchádzač do troch nosných tém v rámci vyššie uvedenej problematiky, ktoré zároveň odzrkadľuje aj publikačná činnosť, vedecko – výskumné projekty, ako aj účasť na medzinárodných konferenciách:

1. Sociálna diagnostika oblasti vylúčenia a desocializácie vybraných cieľových skupín. Autorka vo svojej výskumnej činnosti sa zameriava na zmapovanie aktuálneho stavu teoretického a empirického badania predmetných otázok. Jednotlivé výstupy v tomto kontexte predkladajú výsledky výskumov marginalizovaným skupín. Tak primárne, ako aj sekundárne empirické dáta, zvyšujú dôveryhodnosť zrealizovanej diagnostiky, opierajúcej sa na solídnych pramenných základoch. Uvedené ciele sledujú nasledujúce publikácie (uvádzam niektoré): *Early intervention as an offered hand / Mária Šmidová ; [Reviewers: Gulnora Hundley, Ján Ďačok SJ, Arnaldo Pangrazzi]. - Číslo projektu: APVV 15-0189. - 1. vyd. - Warszawa : Rhetos, 2017. - 76 s., [4,48 AH]. - ISBN 978-83-948098-6-7.*

Getting to know the world of a person with a disability : help begins with understanding / Mária Šmidová ; [reviewers: Slavomír Krupa, Patrícia Dobríková]. - [1. vyd.]. - Varšava : RHETOS, 2014. - 75 s., [4,62 AH]. - ISBN 978-83-89781-83-3. -

Vybrané aspekty sociálnej starostlivosti o seniorov a dlhodobo chorých [elektronický zdroj] / Mária Šmidová, Krzysztof Trebski, Jozef Žuffa ; [editorka: Mária Šmidová] ; [recenzenti: Mária Davideková, Slavomír Krupa]. - 1. vyd. - Trnava : Dobrá kniha, 2013. - CD ROM, 88 s., [4,72 AH]. - ISBN 978-80-7141-817-7. Vo svojich publikáciách autorka vychádza z aktuálneho stavu poznania v spoločenských vedách.

2. Druhou oblasťou vedecko – výskumnej činnosti uchádzača je identifikácia determinantov marginalizácie a desociálizácie cieľových skupín sociálnej podpory uvedených vyššie. Spomedzi širokého spektra faktorov korelujúcich s marginalizáciou kandidátka publikácii venuje svoju pozornosť predovšetkým dvom skupinám determinantov: socioekonomickým a kultúrno náboženským. V tomto kontexte môžeme spomenúť významného sociológa Baumana, u ktorého sa práve v kontexte kultúrnych a religióznych determinantov exklúzie stretávame s problémom individualizácie a sociálnej diferenciacie. Individualizácia dáva do pozornosti problém identity jedinca, ktorú je nútený vytvárať voľbami, ktoré v živote koná a pri každej možnosti si ju utvrdzuje.

3. Tretia oblasť vedecko – výskumnej činnosti sa týka sociálnej prognostiky, ako aj návrhu riešenia skúmanej problematiky s dôrazom na odporúčania pre prax sociálnej politiky a sociálnej práce. Zámerom tejto skupiny vedecko – výskumných výsledkov je vymedzenie hlavných predpokladov účinnej sociálnej pomoci a podpory marginalizovaných, alebo rizikových sociálnych skupín v interdisciplinárnom kontexte.

Vyššie uvedené oblasti výskumnej a bádateľskej činnosti uchádzačky sú spracované v bohatej, predovšetkým cudzojazyčnej literatúre, v ktorej Autorka preukazuje svoju kompetentnosť a odbornosť v analyzovanej problematike. V jednotlivých výstupoch, publikovaných v časopisoch WOS, SCOPUS a Current Contents preukazuje nielen svoju teoretickú pripravenosť a vedeckú zrelosť, ale aj praktické zručnosti a skúsenosť.

Uvedené sa odráža aj v predmete výskumných úloh v rámci vedeckých projektov na národnej a medzinárodnej úrovni, ktorých uchádzačka bola členkou riešiteľského kolektívu: KEGA „Nový model efektívnych študentských praxí s využitím sprevádzania (counselling) v rodinách so špecifickými sociálnymi problémami“, č. 010TTU-4/2014. Projekt financovaný zo zdrojov MŠVVaŠ SR; APVV-15-0189 „Vybrané faktory pro-rodinnej stratégie a podpora stabilnej rodiny v multikulturálnom prostredí“, Projekt financovaný zo zdrojov MŠVVaŠ SR; „Q Europe – quality management system and impact measuring in providing LTC (long term

care)“. Projekt v rámci Erasmus + v spolupráci s Moravsko-sliezskou diakoniou. Projekt financovaný zo zdrojov EÚ; Projekt UNDP: „Strengthening Intersectoral and Interprofessional Collaboration: Continuum of Services at the Community Level for Persons with Disabilities“. Miesto realizácie: Republika Bosna a Hercegovina, Banja Luka a Sarajevo. Projekt financovaný zo zdrojov UNDP MZVaEZ SR.

Publikačnú činnosť kandidátky tvorí spolu 79 výstupov, z toho:4 výstupy kategórie A - podľa WOS, Scopus, ERIH, -z toho prvý autor v 51 publikáciách, autor v 14 zahraničných publikáciách. Má 30 ohlasov vo Web of Science. Absolvovala viaceré zahraničné pozvané prednášky, domáce pozvané prednášky, domáce konferencie. Inauguranta je členkou viacerých vedeckých organizácií a redakčných rád, spomedzi ktorých spomenieme nasledujúce:

- Členka Rady ministra školstva, vedy, výskumu a športu SR na podporu štúdia študentov so špecifickými potrebami
- Členka vedeckej rady Teologickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave
- Členka vedeckej rady Inštitútu misijnej a charitatívnej práce Vysoké školy zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave
- Členka redakčnej rady recenzovaného časopisu Teologickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave STUDIA ALOISIANA
- Členka redakčnej rady recenzovaného časopisu Teologickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave VIERA A ŽIVOT
- Členka redakčnej rady recenzovaného časopisu Vysoké školy zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave a Teologickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave ACTA MISIOLOGICA

V kontexte vyššie uvedených charakteristík predložený spis a výstupy uchádzačky v oblasti vedy, výskumu a pedagogickej činnosti práca prispievajú k ešte väčšiemu poznaniu skúmanej problematiky a predkladajú konkrétne odporúčania pre uplatňovanie základných hodnôt a sociálnych princípov, práv marginalizovaných často sociálnych skupín žijúcich na Slovensku. Problematika sociálnej exklúzie má širokospektrálne konzekvencie, ktoré sa týkajú sociologicko-psychologického a sociálneho aspektu. Keďže sociálna práca nazerá na jedincu ako na bio-psycho-sociálnu bytosť je nutné, aby sa problematika riešila optikou spolupráce viacerých vedných disciplín v oblasti riešenia a predchádzania sociálneho vylúčenia cieľových skupín.

Záver:

Odporúčam, aby po úspešnom inauguračnom konaní bola doc. PhDr. Mária Šmidová vymenovaná za profesorku v študijnom odbore 3.1.14 Sociálna práca v zmysle Zákona č. 131/2002 Z.z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, § 76 a v súlade s Vyhláškou č. 6/2005 Z.z. o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov.

V Jaroslavi 30. januára 2019

prof. Tadeusz Bąk, PhD.